

AdRem

Nummer 8/9

augustus/september 2016

ïSucculent a" Afdeling ïDe A chterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Scretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

AdRem

JAARGANG 36 NO 9 SEPTEMBER 2016

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

“Dat zou mij nou nooit gebeuren”, zult u zeggen. Helaas het is mij wel gebeurd. Opeens stond ‘s ochtends de telefoon roodgloeiend en iedereen wilde weten wat ik nu eigenlijk te zoeken had in de Karina. Bij het updaten van een echt uitzierende site had ik eerst naar de afzender moeten kijken. Ik had dan ogenblikkelijk het bericht in de prullenbak gedeponerd. Jullie hebben allemaal het resultaat gezien en ontvangen omdat ik dit niet gedaan had.

Na het zoveelste telefoontje antwoordde ik nadat had opgenomen: “Heb je het geld nu al gestort?” Vervelend zoiets, maar met behulp van mij leverancier is dit probleem helemaal opgelost.

Echt nooit zeggen “Dat gebeurt mij nooit” want het ziet er zo verdraaid echt uit en wanneer je dan niet op je hoede bent, is het leed al geschied. En wanneer jou dan zoiets is overkomen dan hoor je ineens dat er wel erg veel mensen zijn die een vergelijkbaar iets is overkomen. Natuurlijk niet allemaal nare berichten, want in de kas is het nog steeds een komen en gaan van bloemen en de een staat nog mooier te bloeien dan de ander. Ik heb momenteel een beetje een voorkeur voor het geslacht *Lobivia*. Vaak onaantrekkelijke planten, maar de bloei maakt ogenblikkelijk alles goed. Jammer dat ze zo kort bloeien. Vooral de planten die we vroeger tot het geslacht *Echinopsis* rekenden bloeien maar een nacht. Wanneer je ‘s ochtends de kas binnenkomt en er komt je een vanilleachtige lucht tegemoet dan weet je al dat er een van de echinopsissen staat te bloeien. Helaas is het meestal al tegen het middaguur dat de bloemen slap langs het plantenlichaam hangen.

Op de Hoge Veluwe is momenteel de bronst in volle gang. Ik heb dan ook menig fotootje gemaakt. Apart is dat je dan met een rij van ongeveer een zestigtal fotografen probeert om het voor jou mooiste plaatje te schieten. Het is dan ook een geratel van jewelste wanneer de camera's allemaal tegelijk werken.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

CORYPHANTA RETUSA

Misschien heeft een van jullie dit plantje ook al eens in de verloting gewonnen. Het is een bolvormig plantje met in de jeugdvorm alleen maar randdoorns. Na verloop van tijd worden middendoorns ontwikkeld.

Een van de drie exemplaren, die ik in de loop der tijden heb gewonnen, heeft het behaagd om mij tot vijf keer toe met bloemen te verblijden. Zoals op de onderste foto te zien is, moet de bloemknop zich tussen vrij stugge en hard doorns door wringen om boven de bedoorning uit te koemen. Eenmaal daar aangeko-

men vouwt de bloem zich helemaal open.

Aangezien het plantenlichaam nog vrij klein is, wordt dit totaal aan het zicht onttrokken door de grote bloem. Wanneer de zon op de bloembladen schijnt, lijkt het of die bloembladen van satijn zijn. De rode keel van de bloem maakt wat deze bleom betreft het kleurfestijn compleet.

Determineren aan de hand van foto's is vrij lastig. En alhoewel Dicht een schitterend boek geschreven heeft over het geslacht *Coryphantha*, is het nog steeds een heidense klus om bij een plant een naam te vinden. Vooral wanneer meerdere exemplaren uit het boek verdacht

veel op de hier afgebeelde plant lijken.

Op een gegeven moment moet je dan een keus maken en die is dit keer op bovengenoemde naam gevallen.

Op de onderste foto zijn duidelijk de randdoorns te tellen en de middendoorns komen wat hogerop in de areolen.

Als vindplaats wordt de provincie Oaxaca in Mexico gegeven. Zwervend door Mexico zie je echter heel veel jonge planten die verdacht veel op de door mij beschreven plant lijken.

Misschien moet ik de naam bij het ouder worden van de plant nog wel eens veranderen.

H.V.

FOTOGALERIJ

APIOS AMERICANA

INDIANENAARDAPPEL, OOK WEL GENAAMD AMERIKAANSE GRONDNOOT.

De laatste jaren bestel ik nog wel eens zaden bij Vreeken's Zaden in Dordrecht. Meestal de pompoenzaden voor de kruidentuin, maar al zoekende is de verleiding wel heel erg groot om ook nog wat andere dingen te bestellen. Je staat dan in de adressenlijst en krijgt dan automatisch aanbiedingen toegestuurd. Zo werd er vorig jaar een pakket bollen en knollen aangeboden voor de helft van de prijs. Aangezien ik gek ben op dat soort dingen, kijken wat zit er dan in?

Nou dat was een verrassing. Toch maar bestellen?? En zo is het gekomen. Ik krijg een pakket toegestuurd met twee grote zakken aardappelen, twee grote zakken uien en nog wat zakjes met ongeregeld gespuis. Er zitten zelfs knollen bij waar voor gewaarschuwd wordt

(*Anredera cordifolia*). Een gigantische woekeraar, die takken en bomen laat breken door zijn gewicht. Ter geruststelling werd gezegd, dat hij niet winterhard is. Of ik daar nou op zit te wachten. Afijn, met het doorzoeken van de doos kwam ik drie zakjes tegen met een zeer intrigerend opschrift: Indianenaardappel.

Twee knollen zijn naar de kruidentuin gegaan en één heb ik er zelf gehouden. In de kruidentuin is er één door Rob gered van de eeuwige schoufelwoede van andere vrijwilligers en één is niet meer. In onze ei-

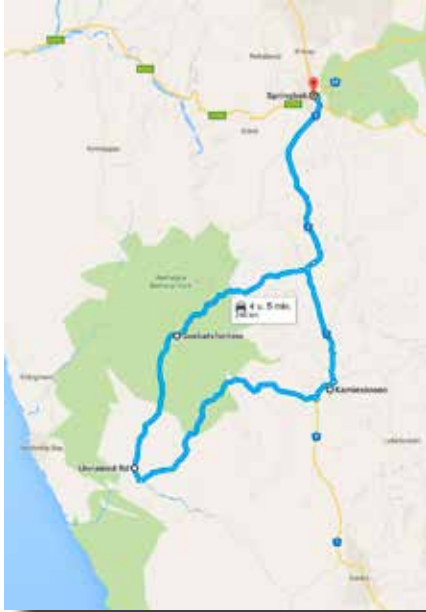
gen tuin tegen de schutting gezet en dan maar kijken wat het wordt. Hij behoort tot de vlinderbloemige, hij is winterhard, maar houdt van warmte en licht. De knol wordt geplant tijdens de rustperiode in november-april. Hij bloeit in augustus-september. De knollen kunnen geoogst worden als de plant bovengronds afgestorven is. Maar je kunt ze ook gewoon laten zitten. De Noord-

Amerikaanse indianen wisten dit gewas op waarde te schatten. Een aardappel die niet ziek wordt en nog winterhard is ook. De klimplant heeft met zijn puntige gedeelde blad en de fantastische bloei een grote sierwaarde. De knolletjes groeien als een ketting aan een lange navel. Op bezoek bij een goede vriend in Bunnik werden wij ver-rast, omdat hij al jaren deze knol in de tuin heeft en ZEER uitbundig groeit en bloeit. Ranken van 5 tot 6 meter klommen overal in en overheen! Maar dat duurt jaren en jaren voor het zo gek wordt. Hij ruikt heel bijzonder, je vindt het vies of je vindt het lekker. De bloemen zijn schitterend. Onze eigen knol heeft een flinke rank gemaakt en ieder oksel draagt een prachtige bloeiwijze. Dus mochten wij de komende jaren niet meer weten waar wij met dat kist knollen heen moeten. De ruilavond is er goed voor.

Diddy

EEN DAGJE ZUID-AFRIKA

Dag 8: 3 november

We rijden vandaag $\pm$ 240 km om een paar bijzondere plantjes te vinden. Tot de afslag Soebatsfontein volgen we de N7 op weg naar Namaqua National Park. Om de benen te strekken, stoppen we en genieten van een schitterend uitzicht. Verderop zorgen overstekende koeien voor enig oponthoud. Bij een volgende stop willen we even de auto uit en vinden tussen de struiken een honingraat. We willen beslist *Aloe melanacantha* vinden en een eind verderop is het na enig zoeken raak. We rijden dan weer door en komen in “Namaqua National Park”. Hoogtepunt hier is het vinden van *Haworthia arachnoidea*. Overal weer aloë's en euphorbia's. Veel bloeiende planten gezien. Maar ook wilde dieren laten zich niet onbetuigd. We rijden een

tijdje dezelfde weg terug en slaan dan rechts af. We rijden door de Grootvalleipas en zien daar hartebeesten, gazelles, een secretarissvogel en een steenbokantilope. Omdat de weg binnendoor afgesloten is, moeten we omrijden. De weg is dermate slecht dat ik een behoorlijke schuiver maak. De rest van de route rijd ik dan bijna stapvoets en we zijn blij dat we eindelijk op de verharde weg komen. Eigenlijk hebben we naar ons idee te veel gereden vandaag, maar we kunnen toch weer terugkijken op een fantastische dag met veel nieuwe ontdekkingen.

H.V.

PUZZEL

1		2	3	4		5	6	7	8		9		10	11
		12			13		14			15			16	
17	18		19			20		21				22		
23				24			25				26			
27			28						29	30			31	
	32	33			34			35		36				37
38		39		40		41			42		43			
44	45		46		47		48			49				
50		51			52	53			54			55	56	
57				58				59			60		61	
	62		63		64		65		66			67		
68		69		70		71		72		73			74	
75	76		77		78			79	80			81		
82		83		84			85				86			87
88								89					90	

HORIZONTAAL

1 tuingereedschap, 5 keukengerei, 9 lichaamsdeel, 12 plaats in Limburg, 14 achterblijvend, 16 titel, 17 voegwoord, 19 deel van een geweer, 21 eerste vrouw, 22 gevuld, 23 lidwoord, 24 plaats in Overijssel, 26 scheikundig element, 27 vreemde munt, 28 leertijd, 29 kunststroming, 32 hoogste punt, 34 met bepaalde kleur, 36 handvat, 39 kostuum, 41 telwoord, 43 plaats op de Veluwe, 44 bijwoord, 46 halm, 48 van bepaalde houtsoort, 50 middag, 52 loflied, 54 familielid, 55 aanwijzend vornaamwoord, 57 kledingstuk, 58 rivier

VERTICAAL

1 wapen, 2 afstandsmaat, 3 bijwoord, 4 doorgang, 6 verbrandingsrest, 7 opspringend deeltje, 8 armoedig, 9 uitroep van kou, 10 kunsttaal, 11 scheikundige stof, 13 gereed, 15 onder andere, 18 broedruimte, 20 muziekinstrument, 22 tezamen, 25 ongevuld, 26 plaats op de Veluwe, 28 afgespleten stukje hout, 30 landbouwwerktuig, 31 sufferd, 33 voorzetsel, 35 voordat, 37 bijzonder familielid, 38 geslepen glas, 40 vogel, 42 toeigenen, 45 kleur, 47 onkruid, 49 schade, 51 eekschiller, 53 ten dele, 56 hetzelfde, 60 telwoord, 63

in Schotland, 59 verstand, 61 muziek-
noot, 62 boom, 64 bijwoord, 66 om-
laag, 69 kledingstuk, 71 zwaar, 73 ge-
weldig, 75 deel van de bijbel, 77 vacht,
79 rond voorwerp, 81 militair, 82 even-
eens, 84 muzieknoot, 85 vleeswaren,
86 rivier in Duitsland, 87 beneveld, 89
stel, 90 persoonlijk voornaamwoord

wolvlokje, 65 rijksoverheid, 67 kleur,
68 onraad, 70 bedehuis, 72 mop, 74 eer,
76 insect, 78 grafheuvel, 80 familielid,
83 boksterm, 86 ondernemingsraad, 87
muzieknoot

*Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een
plantje verloot.*

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

We gaan ook deze maand door met drie planten van ons eigen flora.

Als eerste plant deze maand Watermunt (*Mentha aquatica*) uit de familie van de Lipbloemigen (*Labiatae*). Deze paars bloeiende plant is sterk geurend naar pepermunt. De plant groeit vooral langs en in hetwater en in natte weilanden. Hij heeft zijn bloemen van juni tot in oktober. Deze vaste plant kan tot 90 cm hoog worden. De plant heeft zowel ondergrondse als bovengrondse uitlopers. De plant wordt bestoven door bijen en hommels. Er ontstaan vaak bastaarden met Pepermunt (*Mentha x piperita*). Hij wordt ook gekweekt als toekruid. Wat de naam betreft *Mentha* komt van *Menthe*

de dochter van de watergod Cocytus, die door Hades werd bemind, de god van de onderwereld. En toen door haar jaloerse echtgenoot Persephone in een plant werd veranderd..Maar *Mentha* kan ook afkomstig zijn van het Griekse *minthos* wat welriekend betekend. *Aquatica* betekend waterbewoner.

De tweede plant is het Glad Walstro(*Galium mollugo*) uit de Walstro-familie (*Rubiaceae*). Deze vaste plant heeft liggende stengels die wel 150 cm lang worden. De kleine witte bloemen verschijnen van juni tot in september. De plant komt voor op zonnige open plekken die voedselarm zijn. Ook moet de plek matig kalkrijk en humusarm zijn. De plant heeft vierkante stengels en heeft de bladeren kruisgewijs. Er ontstaan kruisingen met het Geel Walstro (*Galium vernum*) en Boswalstro (*Galium sylvaticum*). De plant heeft last van een parasiet Liggend bergvlas (*Thesium humifusum*) en een half parasiet Walstro-bremraap (*Orabanche caryophyllacea*). De naam Walstro komt van Wiegstro omdat de stro van de plant in vroegere dagen in de wieg werd gebruikt. *Galium* komt van het Griekse *gala* wat melk betekend. Vroeger werd de plant gebruikt om melk te stremmen voor de kaas bereiding. *Mollugo* betekend zacht.

De derde plant deze maand is het Klein Wintergroen (*Pyrola minor*) uit de

Wintergroenfamilie (Pyrolaceae). ook dit is een vaste plant die vooral voorkomt in Nederland op de Waddeneilanden en in de kop van Noord-Holland. De plant wordt maar 20 cm hoog en heeft van mei tot augustus zijn witte soms licht roze bloempjes, die in een tros staan. De wortels van de plant zijn overtrokken met schimmeldraden, deze schimmeldraden dringen ook de plant in en worden dan door de plant verteerd. Het is een micorhiza symbiose, de schimmel zorgt ervoor dat water, mineralen en eiwitten voor de plant beschikbaar komen en de plant geeft de schimmel koolhydraten. De plant heeft een zure vochtige grond nodig. De plant staat in Nederland op de Rode Lijst als afnemend.

Dit was het weer voor deze maand, tot de volgende keer

Jur

STAPELIA LEENDERTZIAE CRISTATA

Dit keer eens een plant in de schijnwerper die bij mij al geruime jaren op de vensterbank staat. Ooit eens met een verloting op de cactusclubavond in mijn bezit gekomen. Niet dat ik meteen gecharmeerd was van haar uiterlijk, maar ze was de beste keuze uit het laatste assortiment van planten die nog op de verlotingstafel stonden. In voorgaande jaren heb ik namelijk een hele verzameling van aasbloemen, zo'n 40 planten, op een zeer grote venterbank in de slaapkamer gehad. Steeds zaten de kregen (naar de geur van sommige planten) onder de wortelluis en werden ze weer onder handen genomen om ze daarvan te ontdoen. Bij een verhuizing 22 jaar geleden is de hele zaak in de groene container terecht gekomen en heb ik mij voorgenomen om er nooit meer een aan te schaffen. Tot die verloting. In al die jaren dat ik deze Stapelia heb (zonder wortelluis) ben ik haar steeds meer gaan bewonderen. Als cristaat had ik geen idee welke aasbloem het was tot ze vorig jaar enkele nieuwe delen vormde in de oorspronkelijke staat en het duidelijk werd dat ik met een Stapelia van doen had. Eerst dacht ik er over om die leden eraf te snoeien, maar heb dat gelukkig niet gedaan en werd ik dit jaar beloond met een zestal knoppen die tot nu toe vier prachtige donkere klokvormige bloemen voortbrachten. De meeste aasbloemen hebben stervormige bloemen, daardoor is deze als soort makkelijk op naam te brengen is. De naam Stapelia is een herinnering aan Johannes van Stapel, een Nederlandse arts die in 1636 is overleden. Leendertziae heeft deze aasbloem te danken aan mevrouw Leendertz, die de plant in 1909 ontdekte in het berggebied in de provincie Gauteng in

het noordoosten van Zuid-Afrika. De klokvormige bloemen verschijnen aan jonge vierkante leden. De bloem die 12 cm diep is heeft een doorsnee van 11 cm en geurt een beetje, niet onaangenaam en insecten komen er niet op af. De kleur aan de buitenzijde varieert naar gelang de leeftijd van de knop en wordt uiteindelijk purperrood. De binnenzijde is donkerpaarsrood, geribbeld en fluwelig behaard en heel donkergekleurd rond de hart, dat alleen zichtbaar is als er licht in valt. Na drie dagen verschrompelt ze langzaam. Uiteindelijk ligt er een propje van 1 cm naast de plant. De plant staat het hele jaar in huis op een vensterbank op het zuiden. Ze doet het daar prima in een schaal op bims, fijne lava en brekerszand en krijgt om de 14 dagen water met wat meststoffen. De cristaatvorm is gegroefd en bloeit nooit. In de felle zon heeft ze een roodachtige kam.

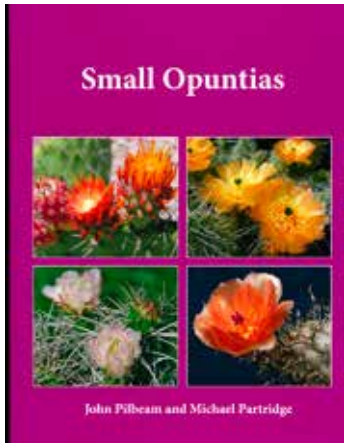
Trudy

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Het is hem weer gelukt om ook dit jaar weer een boek op de markt (ELK 2016) te brengen. De combinatie van leeftijd en productiviteit is bijna niet voor te stellen, maar de man schijnt over een werklust te beschikken die zijn weerga niet kent. Dit werk heeft hij trouwens in samenwerking met Michael Partridge geschreven.

Ik heb het dan over John Pilbeam en zijn nieuwe boek "Small Opuntias". Om aan mijn verzamelwoede voor wat betreft boeken te kunnen voldoen heb ik het boek maar aangeschaft. En wanneer ik dan op de plank kijk, blijkt dat ik al de werken die deze man het daglicht heeft doen zien in mijn bezit heb.

Hij noemde mij ook de titel voor het boek dat hij volgend jaar wil uitbrengen; ik ben benieuwd.

Zoals de titel al aangeeft, het boek behandelt de kleine opuntia's.

Na de gebruikelijke inleiding wordt er een opsomming gemaakt van de te behandelen geslachten.

Hierbij een opsomming van waar de planten gevonden kunnen worden en een aantal bijzonderheden van de geslachten.

Vervolgens een hoofdstuk over de verzorging van de geslachten voor wat betreft: de grondsoort, het water geven de vermeerdering en de zaden. Dit zijn allen zeer nuttige tips waar we ons voordeel mee kunnen doen.

Hierna een bladzijde vullende kaarten van de vindplaatsen van de agaven met vermelding van de provincies zodat men weet waar we een plant

ongeveer moeten vinden.

Van de afzonderlijke geslachten krijgen we dan een opsomming aan de hand van foto's waarbij er bij de ondertiteling de plaats van herkomst en de literatuur waar de plant als eerste gevonden is. Dit alles zeer gedetailleerd en voorzien van goede foto's. Dwars op de foto's staat de naam van de fotograaf vermeld.

Bij de corynopnutias in Mexico komt ogenblikkelijk weer de herinnering, bij het zien van de foto's, aan die lastige planten die regelmatig aan schoenzolen en kleding vast zaten.

Het boek besluit met een aantal opnames van het biotoop waar de planten gevonden kunnen worden, maar nu met de fauna die men hier aantreft.

Voor de herkenning van de planten een bijzonder goed boek.

H.V.

ONDER ONS GEZEGD

Verslag van de tuinavond op donderdag 14 juli.
Deze tuinavond wordt gehouden bij Trudy en Ben Welman. Trudy heeft de heup gebroken maar ze wil deze avond toch door laten gaan. Ze heeft goede hulp van Ben en zelf loopt ze met de vierpoot. Toen we er net waren, begon het te regenen en zijn we eerst maar naar de koffie gegaan. Na de koffie hebben we het rondje door de prachtige tuin gemaakt. Zowel de tuin achter het huis met de vijver als de rotstuin voor het huis liggen er mooi bij. Het is enorm veel werk en ik snap dan ook niet wanneer ze het allemaal doen. Trudy is een bezige bij en kan het werk wel vlot kwijt worden. Hierna hebben we de cactussen bekeken die onder de dakgoot staan . Dit i.v.m. de vele vakanties die Trudy en Ben vieren en waarin de burens de cactussen moeten verzorgen. Ook de cactussen zien er goed uit, Tot slot drinken we nog een glaasje met een hapje erbij en zo is het leuke afsluiting van het seizoen. In augustus is er vakantie en op 15 september houdt Gert Ubink een lezing.

Annie

AGENDA

Uitnodiging voor de bijeenkomst op donderdag 8 oktober 2016 in de “Kruidenhof te Mallum” in Eibergen.

Aanvang 8 uur.

Agenda:

1. Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.
2. Lezing Trudy of Diddy
3. Pauze
4. Vervolg lezing.
5. Rondvraag
6. Sluiting

Op 15 september houdt Gert een lezing over zijn priveverzameling.

Met vriendelijke groeten en tot ziens,

Het bestuur.

Jaarprogramma 2016

14 Januari	Henk Viscaal lezing Zuid-Afrika 2015.
11 Februari	Jaarvergadering + Rob Hoogstraten.
10 Maart	Lezing Jan Lubbers Corsica.
14 April	Lezing Geert Borgonje Jordanie en Israel.
30 April/1 Mei	Lenteweekend.
12 Mei	Diddy Hoogstraten Tuinreis.
28 Mei	Cactusreisje.
9 Juni	Tuinbezoek Diddy en Rob Hoogstraten.
14 Juli	Tuinbezoek.
Augustus	Vakantie.
15 September	Gert Ubink lezing.
13 Oktober	Lezing Trudy.
10 November	Ruilavond.
8 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 3 JUNI 2017

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Plant van de maand	114
Fotogalerij	115
Apios americana	116
Een dagje Zuid-Afrika	118
Puzzel	120
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	122
Steengoed	124
Met een boekje in een hoekje	126
Onder ons gezegd	127
Agenda	128